

ZLONICKÁ ŠANCE

CENA: 5 Kč

Dvoutměsíčník pro Zlonice, Břešťany, Tmář, Lisovice a Vyšíněk

Okénko do přírody

Hurá na vodu!

Rady ze zahrady

Čtení pro ženy

Milí čtenáři,

máte v ruce číslo Šance, které by mohlo mít podtitul Převážně nevážně. Ale věřím, že nad některými články se zamyslíte, z jiných se něco zajímavého dozvíte a hlavně, že se budete dobře bavit. Užijte si zbytek léta a za dva měsíce na shledanou....

(LF)

ZLONICKÁ PAVLAČ

/MARIE GERINGOVÁ/

Lidi, slyšeli jste...

► ... že už jsem si jednou stěžovala, jak těžké je uchránit zralé třešně před nenechavci. Letos se situace opakovala opět, ale mezi návštěvníky se nečekaně objevil někdo zvláštní. Když jsem to volala panu starostovi, rovnou jsem ho upozornila, že jsem „nepožila“, že to myslím vážně. Na třešni se usadili dva papoušci. Jeden zelenožlutý, který se později někam ztratil a jeden krásně vybarvený červený. Zřejmě někomu ulétli z voliéry. Naše třešně tomu červenému evidentně zachutnaly, takže od té doby nás navštěvoval denně. Ohlásil se zvláštním křikem, abychom věděli, že je tu zas. Tak si na nás zvykl, že se klidně přiblížil na vzdálenost tří metrů a zvědavě si nás prohlížel. Procházel se naproti u garáže, až jsme měli strach, že ho chňapne nějaká kočka. Bohužel chytit se nám ho nikdy nepodařilo. Jednoho dne nepřiletěl a od té doby jsme ho

neviděli. Kdoví, kde skončil.

► ... že Památník Antonína Dvořáka ve Zlonicích pořádá ve středu 24. 6. od 19.00 varhanní koncert Joan DeVee Dixon netradičně pod širým nebem v parku za Památníkem. Děkujeme za krásný zážitek, zvuk varhan pod modrou oblohou, milá interpretka, krásně přednesené skladby a Dvořákovy Largo na závěr - prostě nádhera. Díky za výborný nápad.

► ... Osadní výbor Břeštiny - v sobotu 6. 6. se na novém dětském hřišti v Břeštaněch poprvé sešli děti i dospělí, aby společně oslavili Den dětí. Počasí se vydařilo, děti i dospělí se výborně bavili. Pohoštění, hudba, smích a dobrá nálada - výborně!! Během prázdnin proběhly na novém hřišti další dvě akce. Obě byly hojně navštívené, zábava výborná, občerstvení skvělé!

► ... Osadní výbor Tmář - letošní oslava Dětského dne ve Tmáři se konala pod zamračenou oblohou, ale bohatý program pro děti – soutěžení v mnoha disciplínách, tanečky s klaunem, spousta nafukovacích balónků, odměny pro děti, kolo štěstí, malování na obličej a nabídka využití celého dětského hřiště se všemi jeho cvičebními prvky - to všechno se stihlo ještě před deštěm. Občerstvení výborné, všeho dostatek. Takže, i když se nakonec opravdu spustil déšť, na dobré náladě to nic nezměnilo. Další akce se prý připravuje na září a bude to již tradiční Rozloučení s létem – opět v maskách!

► ... Osadní výbor Vyšíněk - dne 4. 7. 2015 proběhla v malebném prostředí ve Vyšínku na návsi pod lipami hudební akce pod názvem Vyšíněk Fest 2015. Na

této akci vystoupilo pět kapel různých žánrů. Pro návštěvníky a účinkující bylo zajištěno v hojné míře občerstvení. Počasí více než přálo, a i přes velké sucho nikdo žízni netrpěl. Díky sponzorům bylo vstupné dobrovolné. Akce se všem líbila, a proto se obyvatelé Vyšínku rozhodli uspořádat další hudební akci, a to 19. 9. 2015 od 14:00 hodin na návsi pod lipami. Proběhne Hudební rozlučka s létem a zároveň i sraz rodáků obce. Všichni jsou srdečně zváni...

ŽIJÍ MEZI NÁMI

/JANA TŮMOVÁ/

Barbora Větrovská, učitelka prvního stupně zlonické základní školy, toho času vykonávající mateřské povinnosti, je novou předsedkyní občanského sdružení A co děti. Právě jí jsme se ptali, jak se žije zlonickým maminkám i jaké plány má sdružení s dětským hřištěm.

Jak jste se dostala k vedení A co děti?

Úplnou náhodou. Přišla jsem na schůzi občanského sdružení a očekávala jsem, že se jen stanu členkou a odnesu si domů klíč od hřiště. Každý rok však probíhá volba rady, která se o hřiště stará a já do ní byla zvolena.

Kolik má tento spolek v současné době členů?

Jedná se přibližně o 25 osob.

Zbudováním hřiště činnost spolku rozhodně neskončila, neustále se modernizuje, vylepšuje... Co se Vám podařilo za poslední dobu?

Každý rok se snažíme hřiště inovovat a vyměňovat nefunkční prvky. Minulý rok jsme nahradili staré houpačky a v tomto roce byly zakoupeny dva mostky – lamelový pro menší děti a lanový pro větší. V příštím roce budeme pokračovat s dalšími prvky.

Jak se mohu stát členem?

Každý zájemce může přijít na schůzi, která se pravidelně koná v průběhu měsíce března a vyplnit přihlášku, během roku se může přihlásit u paní Lucky Vackové.

Jak se žije maminkám ve Zlonicích?

Mně osobně dobře, i když více času trávíme mimo Zlonice. Máme tu vše, co každý den potřebujeme a nemusíme dojíždět za všemi službami. Je zde obchod, lékař, lékárna, aktivity pro děti...

Co tady postrádáte, co naopak kvitujete?

Cestou od bytovek na hřiště chodíme přes bývalou plovárnu a tam poslední dobou postrádám úklid. Schází se zde místní mládež a zůstává po ní dost velký nepořádek. Neustále se tam vyhýbat odpadkům a vysvětlovat dceři Viktorce, ať na nic nesahá, mě už nebaví. Můžeme jít i jinou cestou, to je pravda, ale na chodnicích v okolí Koruny jsou zase často střepy.

Naopak si myslím, že se ve Zlonicích pořádají pěkné akce, kde se děti vyřádí, ať už Slavnosti městyse, Historický den,

oslava čarodějnic v Sokole nebo akce pořádané základní školou a další.

Pro maminky s dětmi pořádá každý týden setkání Baby club Korálek, kde si děti nejen pohrají a maminky popovídají, ale mohou si i něco pěkného vyrobit. V Sokole má Lucka Vacková cvičení pro děti.

Velkým plusem je samozřejmě i hřiště ☺.

Máte čas na nějaké další koníčky?

Ráda čtu, tak se snažím alespoň občas vyšetřit chvilku na dobrou knížku.

RYCHLODOTAZNÍK:

Oblíbené jídlo: špagety, masové kuličky

Oblíbené pití: ovocný čaj

Oblíbená barva: šedá

Ctnosti: říkám to, co si myslím

Neřesti: čokoláda

VOLNOČASOVÁ UNIVERZITA - přihláška

Šance pro slušné nabízí dospělým zájemcům bez rozdílu věku Volnočasovou univerzitu.

V případě vašeho zájmu o některé z lekcí VOLNOČASOVÉ UNIVERZITY zakroužkujte na přihlášce číslo lekce, přihlášku odstříhnete a vhodíte do schránky v COOP Zlonice.

Jednotlivé lekce se uskuteční vždy ve 2. týdnu v uvedeném měsíci v nové společenské místnosti za knihovnou (bývalá pekárna).

Vstupné je dobrovolné, platíte pouze náklady na materiál.

Jméno:.....

Kontakt:

VOLNOČASOVÁ UNIVERZITA **PŘIHLÁŠKA**

Název lekce
termín

lektor

1) Jak se správně nalíčit? B. a R. Jarešovi
- říjen 2015

2) Pletení z pedigu J. Šlechtová
- listopad 2015

3) Vánoční rukodělky R. Jarešová
- prosinec 2015

4) Základní znalosti práce s počítačem
P. Pagač - leden 2016

5) Základy finanční gramotnosti
R. Kotěrová - únor 2016

6) Sestavujeme rodokmen J. Tůmová
březen 2016

7) Základy malování D. a J. Géringovi -
duben 2016

8) Základy fotografování T. Nosil
- květen 2016

Anotace k jednotlivým lekcím:**1) Jak se správně nalíčit**

Řekneme si, jak rozpoznat typy pleti. Ukážeme si, jak se dá pleť analyzovat. Seznámíme se s péčí o pleť – čištěním, výživou, hydratací a ochranou. Ukážeme si způsoby líčení, prakticky si vyzkoušíme denní líčení. Účastnice si přinesou vlastní dekorativní kosmetiku, kterou běžně používají. **Cena za osobu 50,- Kč.**

2) Pletení z pedigu

Staňte se „košíkáři“ a naučte se plést z pedigu! Výrobek vybereme podle počtu zájemců a času, který na něj budeme mít.

CENA bude počítána individuálně podle spotřebovaného materiálu, orientačně: zvoneček 40-60Kč, malá ošatka 100-200Kč, střední košík 200-300Kč, velký koš nebo použití více dražších materiálů (např. korálky či více barveného pedigu) 300-500Kč.

Vzhledem k časové dotaci (3-4h) bych se přikláněla spíše k menším výrobkům. Při dalším zájmu nebude problém v kurzu pokračovat a výrobky udělat větší i složitější.

3) Vánoční rukodělky

Vrátíme se v čase a ukážeme si výrobu vánočních ozdob v „retro stylu“ za pomoci korálků a drátků. Účastníci si vytvoří vlastní vánoční ozdobu, komu půjde práce od ruky, zvládne jich i více.

Cena za materiál 100,- Kč na osobu.

4) Základní znalosti práce s počítačem

1) Práce s PC, orientace v souborech, složkách. Kopírování souborů.

2) Základní práce s textem v programu MSWORD – úprava, tisk.

3) Práce na Internetu – mail, vyhledávání, sdílení dat, sociální sítě.

4) Bezpečnost – viry, trojské koně, pravidla pro práci s hesly.

5) Finanční gramotnost

1) Důchodové pojištění, druhy důchodů, nároky občanů

2) Nemocenské pojištění

a) dávkový systém – nemocenská, peněžitá pomoc v mateřství, ošetrovné, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství

b) výpočet jednotlivých dávek

3) Pomoc v hmotné nouzi, příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc

4) Státní sociální podpora, přídavek na dítě, rodičovský příspěvek, příspěvek na bydlení, porodné, pohřebné

5) Zdravotní postižení, chráněná pracovní místa, příspěvky pro zdravotně postižené osoby, posudková služba, dávky pro ZP

6) Přiznání k dani z příjmů fyzických osob, zpracování přiznání krok za krokem, daňové slevy a bonusy, potřebné přílohy

7) Půjčky a ostatní, na co si dát pozor, prodejní akce

6) Rodokmeny

Dozvíte se, jak postupovat při sestavování rodokmenu vaší rodiny, kde hledat informace, jak pátrat prostřednictvím internetu, jak poznatky zpracovat a zaznamenat.

7) Malování

- 1) krátký úvod: informace o barvách, podmalbě a postupu při malbě
- 2) praktické činnosti: malba podle zvoleného vzoru, podmalba a volná tvorba

8) Fotografický kurz

Profesionální fotograf Tomáš Nosil vám během kurzu ukáže a jednoduše vysvětlí základy fotografie s důrazem na srozumitelnost a použití ať už s obyčejnými malými kompaktními přístroji, mobily, nebo i s vyspělejší fotografickou technikou. Pokud si vezmete svoje fotoaparáty (mobily), projde s vámi individuálně možnosti jejich nastavení, abyste maximálně využily všech možností. Během kurzu budete hodně fotit a porovnávat své výsledky s ostatními, což vám pomůže si vše procvičit a dobře zapamatovat. Vítání jsou úplní začátečníci ale i zkušenější fotoamatéři.

CO BUDEME DĚLAT? POJEDEME NA VODU☺

/LENKA FIALOVÁ/

Vodáctví je sport krásný-nikdy

nudný, občas dobrodružný, vždycky zábavný... Pěstují ho lidé, kteří mají duši dítěte a romantiku v krvi. Na vodě se uzavírají přátelství na jeden večer i na celý život. Do lodí nastupují nadšenci, kterým nevadí komáři, mokro a bolavá záda. Být vodákem znamená milovat šumění řeky a lesů, neřešit spálená záda ani puchýře na rukou. Na dny strávené pádlováním a na večery kolem ohně

nikdo nikdy nezapomene. Víím to, protože se jednou za pár let stávám účastníkem říčního provozu i já.

Vodáci mají svoji hantýrku, která nevodákům zní nesrozumitelně až tajemně. Zdraví se AHOOOJ, i když je mezi nimi dvougenerační věkový rozdíl, a vzájemně si tykají. Protože když jsou na řece, jsou jedna rodina... Než vyrazíte na vodu poprvé, je dobré předem se seznámit s některými výrazy, které vodáci používají tak samozřejmě, jako doktoři latinu. V opačném případě byste byli za balíky a na vodě nemáte co dělat!

Jediným vhodným zavazadlem je pro vodáka **LOĐÁK**, neboli bágel. Je to pytel z impregnované látky, který může dosahovat velikosti běžného vodáka. Pro pokročilé vodáky je tato velikost nepřipustná a na majitele se dívají s lehkým opovržením a úsměvem, který naznačuje, že dobře vědí, že právě potkali naprostého zelenáče. Jim totiž stačí loďák velikosti menšího psa. Do pytle se nahází všechno, co vodák vlastní, na samém dně se pak nejčastěji nacházejí věci, které bude potřebovat už pár minut po vyplutí (pití, svačina, krém na opalování, peněženka...). Loďáky jsou často nahrazovány barely, které mají taktéž různé velikosti, ale systém ukládání věcí se neliší☺

Co nesmí v lodi chybět, je **KOŇADRA** čili koníčkovací šňůra. Je to kus silnějšího provazu, za který se loď spouští jezem, za který ji vodák táhne (jako kůň) úsekem, kde je málo vody či za který ji uvazuje u břehu. Po příjezdu na tábořiště je vhodné koňadru napnout mezi stany a sušit na ní prádlo.

Lodě jsou **SINGLOVKY** nebo **DEBLOVKY**. Na singlu se plaví ten, kdo si přijel na vodu odpočinout a má v plánu vypustit z úst jen velmi omezený počet slov, většinou u kiosku nebo v hospodě, týkajících se jídla a pití. Do debat o počasí, stavu vody a počtu překonaných jezů se nezapojuje a při třetí otázce na svou adresu prchá zpět k lodi a rychle odráží od břehu. Debl je oproti tomu dvoumístná loď, např. klasická kánoe, do které vstupují dva lidé, kteří spolu musí komunikovat, aby se loď pohybovala

směrem předem určeným. O způsobu komunikace mívají ovšem odlišné představy, takže dochází k různým nedorozuměním a následně bývá na lodi velmi živo. Deblodka je tedy určena lidem milujícím společnost a rétorická cvičení na téma *Kdo za to může??*

Protože počet deblovek na našich řekách vysoce převyšuje počet singlovek, podívejme se na její posádku. Vpředu sedí **HÁČEK** neboli hák (většinou dívka☺). Jeho úkolem je ovládat příd' lodě, hlásit blížící se jezy, nebezpečné kameny, mělčiny a jiné záludnosti. Dře třikrát víc než kormidelník a těžce nese, že je tomu týpkovi vzadu podřízen. Háčkové bývají různí – někteří se kochají přírodou, upozorňují kormidelníka na květiny na březích a přemýšlejí, kam plyne voda. Po srážce s kamenem se velice diví, kde se tam ten kámen vzal. Další typ háčka se nechává ukolébat vlnkami a řízení lodi plně svěřuje kormidelníkovi, o kterého se co deset

minut pokouší mrtvice, protože přes háčka nevidí a tudíž nemůže překážky objíždět, nýbrž do nich v pravidelných intervalech naráží. Najde se i háček, který vesele propěvuje, radostně pádluje, cáká na kormidelníka (aby tento neusnul nebo se nespálil na sluníčku) a občas bez výstrahy vyskakuje z lodí. Existují i háčkové, kteří mají svoji hlavu a odmítají se smířit s rolí podřízeného. Tito se hádají, neposлуchají a snaží se převzít nad lodí kontrolu i za cenu, že je kormidelník, v touze mít chvíli klid, srazí pádlem do vody. **KORMIDELNÍCI** čili kapitáni neboli **zadáci** bývají většinou muži. Jejich úkolem je loď dopravit do kempu celou, nepoškozenou a pokud možno se všemi věcmi i háčkem na palubě dřív, než se setmí. Tento úkol berou nesmírně zodpovědně, a proto dochází během plavby k debatám o tom, proč háček nehlásí včas, proč kormidelník nereaguje hned, proč háček kontruje, když má pořádně zabrat a proč kormidelník točí doleva, když háček hlásí doprava!? Ze všech potíží, které se cestou vyskytnou, viní zadák háčka a tvrdí, že kdyby měl jiného, nikdy by se neudělali (necvakli, nepřevrhli) a tím pádem by teď nemuseli sušit u ohně všechno oblečení a on by si mohl po té celodenní dřině jít konečně dát to pivo! Nebo radši dvě☺

Pokud jsou na lodi dvě dívky, vládne tam shoda a porozumění. Pokud je posádka složená ze dvou mužů, zvrhne se většinou plavba v závody s ostatními loděmi, o čemž tyto nemají ani tušení a tím pádem mužská posádka vždycky vyhraje.

Občas je k vidění loď se třemi pasažéry. Třetí jezdec v lodi se nazývá **PORCELÁN**. Není právoplatným členem posádky, a tudíž nemá pádlo. Za to má dost času, aby se věnoval pozorování přírody, fotografování, pokřikování na ostatní lodě a především kritice způsobu jízdy lodi, na které se právě nachází. Je převážen jen na krátké vzdálenosti a jeho přínos spočívá v tom, že na pár hodin se kormidelník s háčkem přestanou dohadovat mezi sebou a hádají se s porcelánem.

A ještě pár výrazů k manévrování:

Zabrat - úplně obyčejný záběr pádlem do normálního směru plavby;

Kontra, kontrovat - zpětný chod čili záběr pádlem proti normálnímu směru plavby, pro kormidelníka jeden z nejpoužívanějších;

Přitáhnout - záběr pádlem směrem k boku lodi za účelem rychlého natočení do požadovaného směru, největší účinek má tehdy, pokud jej provádějí háček i zadák současně;

Odlomit, odkopnout - opak k přitáhnutí;

Traverz, traverzovat - přejíždět s lodí z jedné strany řeky na druhou tak, že špička lodě směřuje po proudu;

Přejezd - opak traverzu, s tím, že špička směřuje proti proudu;

Bidlovat - zabírat pádlem o dno řeky (jako bidlem) ve snaze dostrkat loď i s posádkou z mělčiny na hlubší vodu bez vysedání;

Cvaknutí, cvaknout se, udělat se - První zásadou je za všech okolností nepouštět pádlo, držet se lodi a společně se snažit dostat ke břehu nebo na mělčinu.

Tohle je jen malá ukázka toho, jak je slovník vodáků bohatý a pestrý. Stejně jako každý jejich den, každá hodina a každá minuta strávená ve společnosti dalších milovníků říček a řek, pohádek o vodnicích a vílách, strašidelných vyprávění o nebezpečných jezech a nekonečných volejích (kteréžto jsou noční můrou všech vodáků, protože jde o vodu stojatou nebo jen velmi málo tekoucí. A k jejich překonání musí pořádně zabrat nejen háček, ale i kormidelník☺).

Stále ještě je léto... Voda v řekách snad ještě nějaká zbyla, lodí v půjčovnách jsou spousty, tak to zkuste...aspoň jednou. A možná, že se za rok vrátíte, a pak zase a zase... Protože kdo jednou „čuchnul k vodě“, ten nikdy nezapomene☺!

RADA STRÝČKA ZAHRADNÍČKA

ANEB RADY ZE ZAHRADY

/JURA KRTINEC/

Tak nám to nějak uteklo. Teď už jen sklízíme plody své práce. Co budeme dělat v srpnu?

- Nechcete vyzkoušet nový prostředek proti slimákům? Parazitické hlístice o velikosti cca 1 mm aktivně vyhledávají slimáky v půdě a pronikají do nich dýchacími otvory. Uvnitř vyvrhnou symbiotickou bakterii. Bakterie se množí a v kombinaci s hlísticemi slimáka usmrtí. Po dokončení vývoje si invazní larvy začnou vyhledávat nového hostitele. Napadený jedinec přestane do 3–5 dnů přijímat potravu a během 7–21 dnů po

aplikaci pod zemí hyne. Parazitické hlístice se dají na zahradě aplikovat všude, kde se slimáci a plžáci vyskytují (na trávníku, ve skleníku, v záhonech, pod plazivými rostlinami,...) • Chcete-li mít na podzim hlávkový salát, musíte jej zasít právě teď. Sazenice se mohou sázet na začátku září, ale pozor na šneky, salát milují. • Sledujte „žlutý signál“. Jakmile začne bramborová nať žloutnout, je možné sklízet úrodu brambor. Vykopané brambory nechte na záhonu dobře oschnout. • Květy mnohých, teď kvetoucích rostlin se dají dobře sušit. Řežou se v době, kdy nejsou mokré. Zavěsíme je květy dolů na suché, teplé místo s dostatečným prouděním vzduchu – nikdy ne na prudké slunce. • Rostliny, které nám kvetly na jaře, můžeme rozdělit a znovu vysazovat. Například bergénie, petrklíče, kosatce, tařiči a tařičku. Základní pravidlo je, trsy dělíme každý 2. – 3. rok, jinak je vysazujeme i s květy.

• Existuje několik pokojových květin, které velmi ocení v pozdním létě vegetační klid po dobu jednoho měsíce. Například amarylis, nerina a vánoční kaktus. Odstavte je a nezalévejte. • Jehličnany, které v této době už dokončily růstovou fázi, můžete sázet nebo přesazovat. Kořenový systém by měl mít takový rozměr, aby tvořil polovinu průměru koruny. • Co sklízíme? Měsíční stále plodící jahody, hrách, rané brambory, sladkou kukuřici, cibuli, letní zelí, libeček, fazole, česnek. Sklízíme také semena bylinek – anýzu a fenýklu.

• Sestříhneme na polovinu keřiky levandule, saturejky nebo tymiánu. Ostříhané výhonky sušíme ve svazečcích.

• Některé lilie vytvářejí hlízy v úžlabí listů. Můžete je zasadit. Strana, kterou byla hlíza přirostlá, přijde dolů. • Srpen je ideální měsíc k vysévání trávníku. • Po raném letním jablku můžeme sklízet James Grieve. Pozor – musí se sklízet velmi opatrně. Pokud se jablka otrhají příliš brzy, objeví se na nich tmavohnědé korkovité skvrny. • Měsíc září byste měli využít pro speciální ošetření trávníku. Rozhodte na něj kompost. Potřebuje jen tenkou vrstvu. Tento „top dressing“ je jedno z největších tajemství pěstování krásných anglických trávníků. • Září je také nejlepší doba pro výsadbu jabloní, hrušní, švestek. Dejte pozor na to, abyste zvolili odrůdu, která nepotřebuje nového dárce pylu, nebo vysázejte stromy do jedné skupiny s běžnými dárči. S tím vám nejlépe poradí zkušený sadař. • Už je tady babí léto – čas pavučin. Ty nesou malé pavoučky, a i když pavouci nevypadají zvlášť pěkně, jsou ve vaší zahradce ničiteli škůdců. A pavučina s krůpějemi vody je umělecké dílo přírody, ze kterého máme podzimní potěšení. Ještě několik slov **Z Kalendáře valašského každoročního všeobecného:** Příjemná práce – česání ovoce – nastává. Zeleninu okopáváme, plejeme, zaléváme a pochutnáváme si na ní. Housenky a vajíčka na zeleninách ničíme. Trávníky udržujeme stále krátké a cestičky čisté. V zahradě není pilno. Sklízíme pomalu ovoce a zeleninu. Množíme řízky angreštu, rybízu a některé keře okrasné. Upravené záhonky udržujeme čisté až do podzimního rytí.

Tak ať se dílo daří, milí zahrádkáři. Váš Jura

OKÉNKO DO PŘÍRODY

/NOS - NEZÁVISLÁ ORNITOLOGICKÁ SKUPINA SKLENIČKOVÍ/

Pěnice černohlavá

Od jara nás v přírodě svým zpěvem (kromě slavíka, červenky a skřivana) provází pěnice černohlavá, spíše známá pod jménem černohlávek.

Jejich zimoviště je ve střední Africe a ve Středomoří, odkud k nám přilétají během měsíce dubna. U nás pravidelně hnízdí, od května do července stihnou dvě snůšky. Pěnice si staví hnízdo z jemných stébel nízko v křovinách, často v houští kopřiv. V hnízdě sedí oba rodiče 11 dní na 4 - 5 vejcích, potom je půl měsíce krmí. Mláďata opouští hnízdo ještě dříve, než se naučí létat a skrývají se jednotlivě v houštích. To proto, aby v případě nebezpečí nepřítel nezničil celou snůšku. S rodiči se dorozumívají voláním, které rodiče upozorňuje, kde se jejich děti právě ukrývají.

Jejich zpěv je zpočátku švitořivý, silný, ke konci s přesmykem do vyšších tónů. Dost často imitují hlasy jiných ptáků.

A proč se tomuto zpěváčkovi říká černohlávek? Protože jejich hlavním znakem je černá čepička, která pokrývá jejich hlavu až k okraji očí. Sameček má čepičku leskle černou, samička má zbarvení více dohněda. Mladí pěvci se podobají matce, dospíváním se jim peří dobarvuje. Do zimoviště se vrací na přelomu měsíce září - říjen. V posledních letech jsou zimy v Evropě mírné, a proto někteří jedinci - samečci u nás přezimují.

KURIOZITY Z HISTORIE

Navštívíme-li Versailles, vezme, že v paláci, ač je nejvýznamnější v celé Francii, nejsou hygienická zařízení. Okouzlí nás překrásné zahrady, obrovské a nádherné. Avšak ve své době byly spíše používány jako záchody. Toalety nebyly, často se konaly oslavy, kde se sešlo velké množství lidí a co s tím, nebo spíše – kam s tím...

V té době se celkem nedbalo na osobní hygienu. Neexistovaly zubní kartáčky, deodoranty ani toaletní papír. Exkrementy se jednoduše vylévaly z oken paláců. Kdo by se mylně domníval, že vějíře sloužily k ochlazování, velmi se plete. Zápach těla byl tak silný, že bylo potřeba jej nějakým způsobem rozehnat. Proto se dámy ovívaly. Oblečení bylo vyrobeno z těžkých materiálů, aby nepropouštělo nelibý zápach intimních částí těla, které se prakticky nemýly skoro vůbec. Dnes si to jen těžko umíme představit a ani čtení popisu takového životního stylu není nijak příjemné. Možná by vás ještě zajímalo, kde se vzal původ svatebních kytic. Ve středověku se většina svateb odehrávala na jaře. Důvod byl prostý. Čekalo se, až rozkvetou první vonné květy, aby si mohla nevěsta opatřit nejen svatební kytici, ale i květinovou výzdobu. Proč? Důvod je stejný, jako v předchozích případech - zápach. Tradice svatebních kytic přežila dodnes. Jenom důvod, proč si nevěsty vybírají tuto ozdobu, je už úplně jiný. A díky za to, že už není středověk.

BRAMBORÁKOVÁ ALCHYMIE

/MARIE GERINGOVÁ/

Dali byste si bramboráky? Proč ne, nemusíme se stále dokola zabývat jen „zdravými“ pokrmy. Já mám bramboráky moc ráda, a proto vám nabízím několik zajímavostí o tomto chutném pokrmu. Ještě než začnete loupat brambory, přečtěte si tyto řádky.

Bramboráky se nedělají jen z brambor, míchají se do nich škvarky, uzené, houby, těstem se obalují uzeniny i plátky masa. Plní se zelím či kuřecí směsí. Oblíbené jsou ale třeba i vegetariánské *cuketáky*. Snad každá naše domácnost má jejich vlastní variantu. Původní bramborák se u nás dělal bez vajec, jen s minimem mouky. Zato se do něj kromě česneku míchala i cibulka zpěněná na kousku slaniny. Řídká kaše se pak vlila na prst vysoko do vymazané nádoby a zprudka upekla v troubě. Nakrájený bramborák se podával horký a zapíjel mlékem. Později se do těsta rozbilo vejce a placky ze syrových brambor se pekly na plotně lehce potřené kůží ze slaniny nebo úplně bez tuku. Zvláštní variantu bramboráků tvořily valašské *podlistníky*, kdy se těstem potřely předeheřáté listy zelí či kapusty a pak upekly v chlebové peci. „V tomhle byly naše prabáby velmi moudré, bramboráky jsou samy o sobě hůř stravitelné a příliš velké množství sádla by to ještě zvýšilo. Proto by se i dnes měly smažit na přiměřeném množství oleje a hotové vysušit v savém papíru,“ doporučuje i Kamil Zelenka, šéfkuchař

Clarion Hotelu Prague City. Bramboráky ale vždy nevoněly jen majoránkou, dělaly se i nasladko. Potrpěli si na ně hlavně v Německu, kde se dodnes připravuje *Kartoffelpuffer*. Jde o placky bez česneku, zato potřené sladkým jablečným protlakem. V Polsku se zase sypou cukrem či přelijí smetanou stejně jako běloruské *draniky*, jen ta smetana je v druhém případě kyselá. Sladké mohou být i židovské *latkes*, podávané s jogurtem a jablečnou omáčkou. Také u nás se v některých regionech objevovala sladká varianta bramboráků s ovocem, hlavně se švestkami, jablky a hruškami. A do *hlupců* na severní Moravě se přidávala syrová strouhaná mrkev.

Bramboráky nejsou jídlem výsostně českým či moravským. Patří mezi tradiční pokrmy slovanské i germánské, smaží se také v Maďarsku. Ale jen jeden jediný se mohl dělat pouze na povolení městské rady, a to u nás v Domažlicích. Zdejší *bacán* býval vskutku úctyhodný, slaninou dobře vyfutrovaný kynutý bramborák s ovocem, v němž se nešetřilo vejci. Měšťané si na něm pochutnávali tak často, až to budilo u chudších sousedů pohoršení. Aby tomu kuchyňskému hýření učinili přítrž, vydali domažličtí páni konšelé nařízení, že se nadále smí bacán péci jen s úředním povolením, v němž byla dokonce stanovena i jeho míra. Nesměl být širší ani delší než pekáč a vyšší než trouba. Ale ať už se u nás bramboráky připravují jakkoli, dodnes když zavoní z okna, začnou se sbíhat sliny celému okolí. Chceme-li mít opravdu aromatické bramboráky, doporučuji využívat jen co nejčerstvější ingredience. Je rovněž důležité mít

opravdu právě utřený česnek. Preferuji také čerstvou majoránku, která bramboráky provoní mnohem lépe než sušená.

RADY ZE STARÝCH KUCHAŘEK

- Přidá-li se do těsta na špičku nože pečicího prášku a pak nechá lehce vykynout, bramboráky se stanou stravitelnější.
- Bramboráky budou nadýchanější a křupavější, nahradí-li se větší část mouky hrubou strouhankou.
- Těsto na bramboráky se zjemní malým přídatkem oloupaných, strouhaných jablek.
- Vykrojíme-li v několika hlízách otvor, kam vložíme po stroužku česneku a pak obojí společně nastrouháme, bude jeho chuť i vůně v plackách stejnoměrně rozložena.
- Nejlepší bramboráky se pekly na plotýnce potřené kůží od slaniny nebo štětcem namočeným v sádle.

Ať už se tohle chutné, levné jídlo ze strouhaných syrových brambor jmenuje jakkoli, je jasné, že bramborák nepatří do diet šetřících ani redukčních. Diabetici by jej měli po usmažení zbavit tuku odsátím v ubrousku a dopřát si jen malou porci. Zdraví lidé bez zažívacích potíží zase nezapomenou energeticky vydatné placky doplnit velkým zeleninovým salátem

ČÍM NAHRADIT PEČIVO?

/NÁŠ VÝŽIVOVÝ PORADCE/

Ze všech stran jen slyšíme, že máme omezit pečivo, že není v redukci hmotnosti vhodné atd. Jenže čím nahradit tu nepopsatelnou vůni

čerstvých kaiserek? Jak to pak můžeme nahradit nějakým zdravým, ale hnusným sucharem? Tady vám přináším receptík na jednu z mnoha alternativ - nevoní to sice jako čerstvé pečivo, ale voní to krásně, o chuti ani nemluvíme! A když mám ještě v hlavě to, že do sebe nedám ani kousek sacharidů, mouky či nějakého nezdravého tuku jsem nadmíru spokojená a klidně si tu kaiserku odepřu.

Ingredience:

250g tvarohu ve vaničce, 4 vejčka, mořská sůl, bylinky, pepř, kypřicí prášek sezam

Postup:

Ze 4 bílků ušleháme sníh. Tvaroh smícháme se 2 žloutky, solí, pepřem, bylinkami a kypřicím práškem. Do této směsi pomalu vmícháme sníh. Na plechu vyloženém pečicím papírem tvoříme menší kolečka (těsto hodně nabyde) a pečeme na cca 150 stupňů 15 minut..

JAKÉ PEČIVO KUPOVAT?

• Lisované "hrubozrnné" chleby

Jedná se o **nejvhodnější chleby pro redukci hmotnosti a zdravý životní styl**. Jedná se vlastně o namleté obilí s přídatkem soli, vody a někdy droždí. Tedy málo surovin, málo technologických procesů – tím si potravina zachovává přirozenost a vysokou biologickou hodnotu pro naše tělo.

• Žitné chleby - obecně

Základní rozdíl je už mezi pšeničnou a žitnou moukou. Pšenice obsahuje více lepku, který lépe váže těsto. To drží tvar, nemusí se sázet do formy, a je proto pro

pečení příhodnější. Jenže lepek je bílkovina pro lidské zdraví nebezpečná. Žito je sice díky nižšímu obsahu lepku zdravější, ale špatně drží tvar. Žitný chleba je nápadný svojí tmavší barvou. Vydrží také déle čerstvý.

• Celozrnné pečivo z bioobchodů

Toto pečivo bych zařadil na 3. místo – u tohoto pečiva je výhodou to, že obsahuje jiné typy mouky, které zase obohatí náš jídelíček – grahamová, špaldová apod. Celozrnná mouka bývá v kombinaci většinou s pšeničnou celozrnnou nebo bílou (kvůli kyprostí a nakynutí).

• Bílý chléb

Jedná se o produkt z bílé pšeničné mouky s vysokým GI, chybí vitamíny, minerální látky, stopové prvky a vláknina.

• Tmavý chléb

Podobně jako bílý, s přídavkem malého množství celozrnné mouky (někdy i vláknina nebo semínka navíc). Nutričně je o něco lepší, ale mezi top potraviny se neřadí. Hnědá barva je chlebům dodávána přídavkem sladu nebo karamelového barviva. Tyto ingredience nejsou zdraví škodlivé, jen zdánlivě připomínají zdravý chléb.

PÁR SLOV O NAŠEM ZDRAVOTNICTVÍ

/MARIE GERINGOVÁ/

(článek vyšel na internetu)

Jistě všichni znáte pana doktora Iva Šmoldase a jeho vtipné komentáře k čemukoliv. Nedávno jsem si od něho přečetla úvahu na téma současná situace v našem zdravotnictví.

„Jak to tak vypadá, budeme mít v tomto roce méně nemocnic a v nich méně lůžek, aby lékaři a další nemocniční personál měli naopak více peněz. Pohříchu přímočará metoda zdravotních pojišťoven, jak potřebné peníze ušetřit, zní víceméně logicky, neb jak známo, že méně je někdy více. Aby však méně bylo někdy více, musí, rovněž víceméně logicky, být pro změnu více někdy méně. A tak záchranky už nyní dostaly více času na to, aby dojezly k případným pacientům. Prodloužením dojezdových dob se tedy i pacientům dostalo více času, aby případně dojezili na to, že záchranka včas nedojela. Ze zdravotních pojištěnců se příkladně předpokládali na klienty pohřebních služeb a postarali se tudíž o to, aby nemocničních případů bylo méně - při troše dobré vůle přesně o tolik, o kolik bude méně nemocničních lůžek.

Jelikož čert však nikdy nespí, s klesajícími počty pojištěnců budou klesat i příjmy pojišťoven, tak po čase nezbude než opět ubrat něco lůžek, aby bylo z čeho přidat lékařům. Logicky bude nutné přidat i pár minut k dojezdovým časům záchranek, aby ubylo pacientů. A tak pořád dokola. Proto také vláda tolik bazíruje na finančním vyrovnání s církvemi. Neb nedá-li na zdravotnictví, nezbývá nic jiného, než dát na modlení.

Veselý den a stálé zdraví vám přeje Ivo Šmoldas.“

Výsledek kvízu z minulého čísla:

VRABEC SOVA VÝR

TCHYNĚ - POSTRACH VŠECH ZEŤŮ! OMYL?!

Vážně nemocná tchyně praví svému zeťovi: „Myslím, že už zítra zemřu!“

„Maminko! Říká se, co můžeš udělat dnes, neodkládej na zítřek!“

První muž Adam byl jediný šťastlivec – neměl tchyni.

Anglický zákon zakazuje oženit se s vlastní tchyní – typický příklad zcela zbytečného zákona.

Také se vám, muži, líbí takové veselé vtipy o tchyních? Tak, jenom na chvíli se potěšte, protože v následujícím sdělení vás přesvědčím, že těmto vtipům už odzvonilo. Nevěříte? Čtěte...

Tchyně! Ježibaba, která ničí vše, co jí přijde do cesty, především vaše manželství. Muži ji prý nesnášejí! Omyl! Studie odhalila, že až nečekaně mnoho mužů ji má rádo, a co víc, připadá jim přitažlivá! Obrovské množství vtipů, narázek a poznámek, které mají jedno společné. Útočí na tchyně. Společnost už tak nějak přijala za své, že tahle žena je doslova zkáza. Muži se matek svých žen buď bojí, nebo je dokonce nenávidí, každopádně jakoby skoro byla ostuda říct, že i tchyně může být fajn ženská. Tohle klišé nyní ale boří šokující studie. Výsledky ankety likvidují i klišé, podle kterého muži tchyni nenávidí a představa, že s ní mají trávit nějaký čas, je doslova děs. O takto negativních emocích totiž mluvil málokterý chlap. Naopak i v tomto směru dopadly tchyně více než dobře. Celá čtvrtina mužů totiž uvedla, že k matce své ženy cítí skutečnou náklonnost, osm z deseti

dotazovaných pak řeklo, že mají s tchyní velmi dobré vztahy. Co ale studie potvrdila, je pořekadlo „jaká matka, taká Katka“. Pánové uvádějí řadu věcí, v nichž si je dcera s matkou podobná, ovšem nevnímají to jako negativum, ale spíš jako pozitivní jev. V podstatě lze říci, že věta typu „Ty jsi jako tvoje matka“ by mohla být docela hezkým komplimentem. Autory studie její výsledky sice překvapily, ale rozhodně mile. „Výsledky ukázaly, jak vysokou cenu maminky mají, a že tchyně na sebe rozhodně mohou být pyšné. Anketa boří stará klišé o tchyních. Koneckonců dnešní padesátnice, šedesátnice a i ještě starší ženy mají styl, sebevědomí a mohou se cítit skvěle,“ říká mluvčí společnosti Petera Hahn, která se specializuje na módu pro zralé ženy a studii zorganizovala.a je to!!

ČTENÍ PRO ŽENY

/MARIE GERINGOVÁ/

Milé ženy, existují tři druhy mužů kutilů – ti kteří to umí, ti, kteří „říkají“, že to umí a ti poslední, co se osypou, když vidí jakékoliv náradí. Přesto mají tyhle tři druhy jednu společnou věc. Když cokoli kutí, ať už úspěšně (většinou muži z té první skupiny) nebo neúspěšně (druhá a třetí skupina), nadávají u toho tak, že je potřeba „uklidit“ děti pohybující se v okruhu pěti kilometrů. Ženy, pokud bydlíte kdekoli, ale hlavně vy, které vlastníte rodinný domek a muže patřícího do první skupiny, máte, i když si u práce také hlasitě ulevuje, velké štěstí. Od montování lustrů a světel všeho druhu, přes skládání nábytku,

zapojení televizoru, připojení automatické pračky, natírání všeho druhu, malování, oprav odpadů, topení až ke všem druhům prací na zahrádce - vše mu jde neobyčejně od ruky. Je to prostě dar. Přesto od něj uslyšíte, že návody na připojení, zapojení, sestavení a vůbec návody všeobecně, dělají samí kretění a idioti, že se na to všechno může „vyPÍP“, a že kdyby při výrobě čehokoli lidi používali mozek místo „prPÍP“, bylo by všem na světě lépe. A každý šroubovák, kladivo, hřebík či díl, který použil, dostane nějaký peprný přívlastek, týkající se vyměšování, lidských orgánů či obyvatel zvířecí říše. Příslušník druhé skupiny mužů se čas od času chopí nějaké opravy, ale více toho namluví, než udělá. Všechny práce dokonale zná, má nastudovaný přesný popis činností, ale bohužel je to pouze teoretik a radil. Umíní si, že to s tím kladivem ještě jednou zkusí, přece to není zas taková věda! Zavře se s návody a náradím do dílny nebo kamkoliv, asi tři čtvrtě hodiny se odtamtud ozývají střídavě rány kladivem a nesrozumitelné mumlání. Nakonec se ozve řev, který slyší lidé ob tři vesnice. Ne, nebojte, žádný úraz se nekoná, jen náš kutil zjistil, že buď něco chybí nebo přebývá: „Ty debilní kráme, už mě nePÍP, a nech se, kuPÍP, konečně smontovat!“

Ve třetí skupině se nacházejí muži, kteří jenom při zmínce, že by se mělo něco doma udělat nebo opravit, dostanou horečku, bolí je hlava, v krku, rameno, loket, koleno, záda, zrovna teď se to nehodí, protože... Zajímavé je, že za hodinu, kdy je nutné provětrat sportovní úbor na nohejbalu, fotbalu, florbalu,

hokeji a podobných akcích, kde je potřeba pravidelná docházka protože *Co by tomu řekli kluci, kdybych nepřišel?!, Musím něco udělat s těmi kily navíc!! Budu chybět do počtu!! Když nepůjdu, budu za podpantofláka!*, zázrakem ožijí a je to opravdu k nevíře, ale všechny bolesti naráz ustanou. Všichni muži ze tří skupin mají ale společného jmenovatele – žádná z kutilských nebo opravářských činností, ať už je nebo není uskutečněna, se neobejde bez hlasitých slovních doprovodů. V podstatě nemám nic proti nadávkám a občasnému použití peprných výrazů. V určitých situacích opravdu mohou pomoci. Když mi něco nejde, taky si občas ulevím. V tomto směru například může docela chápu. Proč ale nadávají i ti, kterým se dílo daří? Podle mě z následujících důvodů: co si budeme povídat, můžete mít doma fakt šikovného chlapa, ale pokud se kutilství nevěnuje pravidelně, není to činnost, která by ho naplňovala jistotou. A malinko si pozvednout sebevědomí tím, že návod vytvářel nějaký magor, který u toho nepoužíval hlavu, může pomoci. Nebo muži potřebují hec, povzbuzení, atmosféru jako v aréně gladiátorů? No a co, že jde jen o utažení jednoho šroubku? A když tu atmosféru nevytvoří diváci (například vy nebo děti), pomohou si sami. Ne vždy je vhodné třískat kladivem hlava nehlava, při kutilství je potřeba postupovat rozvážně, je to leckdy jemná práce. Takže není od věci vypustit trochu páry, než dojde k akci. I v tom může nadávání pomoci. A tohle je poslední, ale podle mě zásadní důvod. Čím víc nadávek, hekání a sténání se při kutilství ozývá, tím daná činnost působí

složitějším a náročnějším dojmem. Správným dávkováním nadávek lze dosáhnout i toho, že za jeden přítlučený hřebíček budete manžela vychvalovat tak, jako kdyby vám právě holýma rukama postavil vilu. Už během čtení těchto řádků, jste si toho svého určitě stačili zařadit do správné skupiny. Já vám k tomu všemu na závěr přidám radu:

„Nebudte smutné, patří-li váš muž do druhé nebo třetí skupiny, není třeba házet flintu do žita. Nedávno jsem někde četla, že je dobré objednat si „hodinového manžela“. Bude stačit jednou a jsem si skoro jistá, že příště už ho nebude potřeba. Jako bych slyšela slova vašeho muže: „Zbláznila ses, na co zveš úplně cizího chlapa, stačilo říct a udělal bych to klidně sám!“

KALENDÁRIUM

15. 8., 9:00 Pouťové

Sokolení, sokolovna, Zlonice

22. 8., 14:00 Festival Okoř

29. 8., 9:00 Memoriál Františka Havla, SK Zlonice

29. 8., 9:00 Staročeský jarmark ve Třebízi

4. 9., 21:00 Koncert při svíčkách, Lidice u Otrub

5. 9., Letecký den, nádrž U Brůdku

6. 9., 14:00 Dny evropského dědictví, Slaný

5. 9., 6. 9. Dny města Kladna, Sletiště

9. 9., 14:00 Den otevřených dveří, Ostrov Slaný

12.9., 11:00 Krajské dožínky 2015, Peruc

19. 9., Hudební akce a sraz rodáků, Vyšíněk

25. 9., 18:00 Noc vědců, Gymnázium Slaný

28. 9., 14:00 5. Historický den, Zlonice

Šance pro slušné

Vás srdečně zve na
5. Historický den
městyse Zlonice

Zahájení dne 28. září 2015 ve 14:00 hodin
u Knihovny Zlonice, Pippichova ulice

Připravili jsme pro Vás:

- ~ otevření Společenské místnosti a výstavu loutek
- ~ prohlídku služebny Policie České republiky
- ~ program s dopravní soutěží na dětském hřišti
- ~ prohlídku Hasičské zbrojnice
- ~ výstavu historických fotografií
- ~ vystoupení šermířské skupiny „Ti poslední“
- ~ po celou dobu akce občerstvení

Na Vaši návštěvu se těší Šance pro slušné z.s.

